

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

ezentiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér óra 20 kr.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szellemi részét illető
közlemények, mint az előfi-
zetések és hirdetések bér-
mentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A háromszéki vasutak kérdéséhez.

Amint azt már mi „vármegyeiek“ régóta tudjuk s amint azt újabb időben Beksics szokta a maga eleven tollával és széles ismeretkörű tudásával mindegyre hangsúlyozni és bizonyítgatni az intéző körök előtt: Székelyföld, azaz Erdély délkeleti része az erdélyi magyarság főforrása, táplálója, mely eddigelé kiapadhatatlannak látszó őserővel teljesítette nemzetfenntartó hivatását. Növénytelep, mely magvait elszórja szerte, gyökereit a föld alatt elnyújtja messzire jobbra és balra, észrevétlenül, az ellenséges, mostoha időjárás viszontagságait sikeresen kijátszva.

Eppen ezért minden olyan kérdés, mely Székelyföld érdekeit mélyebben érinti, egyszersmind kell, hogy a mi kérdésünk is legyen, kell, hogy egész Erdély kérdése legyen, tekintettel a multira, melyért halálát tartozunk, és tekintettel a jövőre, melynek elébe fényes reményekkel nézünk.

Csáky és Beksics előtt a magyar kormány politikája az volt, hogy a Székelyfölddel szomszédos, túlnyomólag idegen ajku városokat erősítse, intézetekkel elhalmozza, ez által akarván megmagyarosítani, megnyerni. Idővel kiderült, hogy ez a legtevesebb politikai eljárások közé tartozott. Brassó meg nem változott olyan irányban, amint remélték, másfelől azonban Háromszék mindinkább elmaradt a kulturális és anyagi fejlődés terén, mindinkább a szomszédos nagyobb rendű város alárendeltje lön.

Csáky, később Wlassics a Beksics tudományos fejtegetéseivel támogatva irányt változtattak, látva, hogy a környező idegen ajku nemzetiség meg nem nyerhető ugyan, de a székelység maga erősíthető, s erősítendő is szellemi és anyagi uton egyaránt.

Azóta mindegyre szaporodnak az iskolák, gyárak Székelyföld egyes alkalmas pontjain.

Pár év óta arról is van szó, hogy a magyar államvasutak budapest-predeali fővonalát a s.-sz.-györgy-gyimesi vonallal Földváron át kössék S.-Szt.-Györgyhöz. A csikseredai vonalrész megnyitása alkalmából az akkori kormány ez irányban határozott ígéretet is tett. Ígéretét akkor sem vonta vissza, mikor Brassóból 100 tagu bizottság kérte volt arra.

A kormányválsággal és változással egyelőre elaludni

látszott a kérdés, jöllehet már a mérnökség az előmunkálatok egy részét megtette. Újabban azonban Háromszék vármegye törvényhatósági ülésén dr. Székely György ifjefalvi képviselő ismét föllevenítette az ügyet, részletes indoklás kíséretében fölterjesztést indítványozván a kereskedelmi miniszterhez, amit egyhangulag el is határoztak. A brassói kereskedelmi és iparkamara, valamint Brassó vármegye törvényhatósági közgyűlése erre szintén feliratot intéz a miniszterhez, hogy „minden áron akadályozza meg“ a tervbe vett vasut kiépítését.

Mert árt Brassó város érdekeinek, s mert ők, a brassói szászok, jó hazafiak (?) Ez utóbbi érvet ők maguk döntötték meg nyomban, mikor a magyar állam színei ellen harcoltak. Az előbbiben lehet igazuk, sőt van is, de van ám ennél még magasabb igazság is, s ez a magyar nemzeti állam érdeke. Ennek pedig az a czélja, hogy ne nyeljen el mindent Brassó ósdi és kapzsi közönsége, hanem hogy maradjon valami a magyar hazafiságban összehasonlításon felül álló székelyeknek is; hogy ne legyen kénytelen a székelység a kétféle vasuti tarifa miatt (állami és brassó-háromszéki vasut) Brassó városának fizetni vámot, s csak a szász atyfiak közvetítése útján érintkezhetni az ország fővárosával, főpiaczaival. Ez nem városi, nem is vármegyei, hanem igenis állami, tehát országos érdek.

Talán nem ártana, ha Háromszék vármegyének törvényhatósága e kérdésben átiratot intézne Erdély egyes hazafias vármegyéihez támogatás végett. Nem azért, mintha kételkednék Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter hazafias politikájában, jövőbe néző bölcsességében, de hát neki is könnyebb lesz ez évek óta már vajdud ügyben dönteni, hogyha a kérdés állami, országos jelentősége több erdélyi vármegye fölirátával szemlétőlást meg van bizonyítva.

Hogy lássák a haragos szászok is, hogy amit ők „mindenáron“ meg akarnak akadályozni, a földvár-s.-sz.-györgyi vasutnak kiépítését éppen országos érdekből kell mindenáron végrehajtani.

Háromszéknek ilyen vitalis érdeke a mi érdekünk is!

— sd. —

Politika a pénzügyi bizottságban.

Parlamentünknek egy előkelő tagja írja a „Pester Correspondenz“-nek a következőket:

Míg a rendes parlamenti bizottságok szigorúan respectálják a hozzájuk utalt ügyek gondolatkörét s tisztán tárgyilagosságot folytatnak, a pénzügyi bizottságban azt az előnyt élvezzi az ellenzék, hogy a költségvetés tárgyalása alkalmával a politika valamennyi aktuális és vitás kérdése felett szemlét tarthat és ide vonatkozó kormányintézkedéseket provokálhat. Ha ez oly kérdések érdekében történik, melyek a közvéleményt különös mértékben mozgatják s melyeknek tisztázása a közjó szükségére, akkor a dolog jogosultságát nem lehet tagadni, sőt az interpellációnak ez a módja érdemtelen kötelessége az ellenzéknek s úgy szólván fontos része a kormányzás ellenőrzésének. Mindamellett azt hisszük, nem tévedünk, ha az ellenzéki kirohanások pathetikus heveségét inkább a pártretorika hagyományos stílusának, mintsem a valóságos hazafiai aggodalomnak tulajdonítjuk. A program, melyet Szell Kálmán a kormányátvételekor az összes pártok helyeslése és az egész ország tetszése mellett politikája vezérfonalaképp hirdette, a magyar nemzeti politika elveit oly világosan és oly tökéletesen felállította, hogy semmi kétség sem létezhetik az utak és eszközök felől, hogy Magyarország mint építessék ki az egységes nemzeti célok keretében. És midőn ellenzéki részről a kormány nemzeti politikájára vonatkozólag nyílt választ kívántak, a miniszterelnök annál könnyebben megadhatta azt, minthogy a kormány politikája e téren összprogramjának kiegészítő alkatrésze s ezenkívül is a miniszterelnök egész politikai multja nyílt tükré az ő ide vonatkozó nézeteinek. Szell Kálmán államférfiúi ékesszólással praegnaus, a kérdést teljesen megvilágító thesisekbe foglalta össze nemzeti politikáját. Ezeket a mérvadó fejtegetéseket az egyedül lehetséges, igazságos álláspont kifejezése folytán a nemzeti körökben is tetszéssel fogják üdvözölni, valamint a politikai gyűlölet jövedelmező tökéjéből élő agitátorok és izgatók is üdvös rendszabályokat kapnak azokban maguk mihez tartására nézve. A magyar közvélemény örömmel fogadja ezeket a törvénytisztelet és hazaszeretet által sugalt nyilatkozatokat és az egysé-

TÁRCSA.

Dal a világszép asszonyról.

Bűbajos álmok édes töredéke,
Miért suhansz át újra lelkemen?!
Felhő borult már föm a szürke égre,
Csillagsugártól elsokott szemem.
Rég elhagyám az álmok álmódását;
Ébren — s maholnap már öreg vagyok!
Szorongva rejtem el, hogy meg ne lássák,
A könnyecseppet, mely pillámon ragyog

S mégis . . . Mi ez? Amint e játsz emlék
Beteg szívembe lassan visszatér,
Mint hogyha bennem egy vulkán születnék,
Uj lüktetéssel forr, kering a vér.
És mámor lángja lobban föl szememben,
Szavam riongva cseng a légen át:
Fel, dalra! fel! Hisz egykor én szerettem
A nagyvilágnak legszép asszonyát!

Fel, dalra, fel! . . . Mi volt a két szemében?
Vad, perzselő láng, eleven pokol —
Mondom ti nektek, büszke lett az üdv rá,
Hogy e szemek tüzeben haldokol.
Ott égett lelkem izzó sugarában
És dal fakadt fel az égés sebében!
Sirt a pacsirta titkos bánatában,
Szebben tudék akkor dalolni én!

Fel, dalra fel! . . . Királynő volt alakja!
Mint a teremtés oly csodás, remek —

Egy pillantás e büszke csábalakra
S megrount a vágy, mely szíveden remeg.
És én király voltam. Regék királya,
Országom egy mosolygó menyedaráb —
Husz esztendőnek minden fényes álma —
Volt-e királyság ennél gazdagabb?!

„Te, te a bűbáj királynője lettél!
Én fényes álmok királya vagyok —
Aki ott fenn a csillagok felett él,
Minket egymás sorsának alkotott!“
S az édes dal megejté büszke lelkét — — —
Káprázatos tavasz borult fölénk.
Ittunk mohón a gyönyör poharából
Soká, — soká — — amig fölédredek!

Aztán elvált az utunk. Hej, de messze
Dobott egymástól durva végzetünk!
Az ifju álmok mindörökre veszve!
Egy rét virága nem nyíl már nekünk!
De nőjön bár a messzeség, a távol —
Én nem feledlek el, ah, nem, soha!
Téged szívem ki nem tagad magából,
Lelkem csodás világszép asszonya!

S bár üdvöt ígér itt e földi élet,
Jön mégis olykor egy-egy pillanat:
A multak lángja új erővel éled
És újra, újra izzó vágy ragad —
Zúgva kiáltok be a néma légebe,
Hogy visszacseng a néma bérczeken:
„Nem kell az üdv! Oh adjátok cserébe
Az elkárkozás gyönyörét nekem!“

Szabó Jenő.

A zászló.

Manővertörténet, mely a végén lesz csak zamatos.

„Ébresztő reggel 4¹/₂ órakor. A századok egyenként vonulnak a helység nyugati kijáratához, ahol a zászlóalj 5¹/₂ órakor indulásra készen áll. Az 5-ik század hozza el a zászlót. A gyengélkedő Péterffy százados helyett Tatár főhadnagy veszi át a századparancsnokságot.“

Ez volt a 156. számú gyalogezred 2. zászlóalja számára kiadott zászlóaljparancs a következő napra. Egyelőre azonban a legénység utcahosszant a legjobb hangulatban trécselt szállásadóival a házak előtt. Egyesek nem tudtak megválni a kis korcsmahelyiségtől, amelynek alacsony ablakából vigan hangzott a danázás a sötét éjszakába.

A „Sas“-ban is vigan voltak még, ahol a tiszt urak vacsoráztak. Az ételek jók voltak, különösen a biftek, amelyről az ingyencz-hirben álló Tatár főhadnagy azt állította, hogy egyszerűen „mesés“. A korcsmáros széles mosolylyal piros ábrázatján vágta zsebre egy a felesége főtjére hulló dicséretet, mint az azért járó anyagi elismerést. Az asztal csak úgy roskadozott az üres palackok sulya alatt és az ifjuság szögletén egy pár pezsgős üveg ritt ki a zöld egyformaság közül. Eppen a kávé és szivarokat szolgálták fel és minduntalan harsogó szolgálatbeli kacagás hangzott fel a jókedvű zászlóaljparancsnok élcei nyomán.

De hát mint mindennek ezen a nyomorult földtéken, a poharazásnak is vége szakadt, mikor a „mufti“, aki a Sasban volt elszállásolva, összeszedte a sátorfáját, mert csakhamar követtek a jó példát a századosok és a főhadnagyok is. Velük együtt tápázkodott fel Tatár főhadnagy, az újdonsült zászlóaljparancsnok is, aki ala-

ges politikai nemzet minden tagja közt való benső vonatkozásoknak békés fejlődését reményli tőlük. Az észrevételek, melyeket ellenzéki részről a külföldhöz való vonatkozásaink felől tettek, alkalmat adtak a miniszterelnöknek, hogy a külügyek korrekciójáról teljes dicsőretekkel és nagy elismeréssel nyilatkozzék. Goluchowsky gróf nemcsak genialis diplomata és államférfi, a ki tárczája érdekeit magas feladatának teljes megértésével, finom képzéssel és fáradhatatlan buzgósággal képviseli, — s teszi ezt nagy sikerrel, — külügyminiszterünk Magyarországnak az 1867: XII. cz.-ben kifejezett önállóságának szigorú követésére is gondos figyelemmel van s azt folyton szem előtt tartja. A csendes, de annál dicsőretremetőbb működést monarchiánk tekintélyes állásában s egyre növekvő hatalmi körében látjuk kifejezve; az alkotmányos érzelmet, a törvények tiszteletét legujabban is fényesen bebizonyította Goluchowsky gróf loyális közreműködése által az osztrák politikai élet reaktiválása körül.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürögösen beküldeni sziveskedjenek.**

— **Kinevezés.** Ő Felsége a király Péterfy Albert gyulafehérvári törvényszéki aljegyzőt a nyárádszeredai járásbíróvá albiróvá nevezte ki.

— **Iskolai főfelügyelet.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nagyenyedi főiskola meglátogatásával és abban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1899—1900-ik tanévre Kuncz Elek kolozsvári tankertületi főigazgatót bízta meg.

— **Ezüst menyegző.** A Gyulafehérvári Hírlap a következőket írja: „Lélekemelő ünnepély volt e hó 14-én az irgalmas nővérek zárdatemplomában. Huszonöt éves boldog házasság után polgármesterünk Novák Ferencz házassági frigye részestül az egyházi áldásban. Dr. Ujfalussy József székesegyházi apát-kanonok reszesítette őt és közszeretben álló nejét az egyházi áldásban, melynek végezte után csendes misét mondott. — Megható volt az, hogy a csendes mise alatt az egész család megáldozott. Közszeretnek örvendő polgármesterünk ezen családi ünnepélyén a zárda templomában többen és különösen a város tiszti kara vett részt és reszesítette őt meleg ovatiokban. Estve polgármesterünk vendégszerető asztalánál vacsora volt, amelynek tartama alatt a szebbnél-szebb felköszöntőkben gyönyörködünk. Azon öntudattal eltöltött huszonöt év, hogy családi és társadalmi tekintetben az életpályának eleget tettünk, habár az emberi élet során hosszúnak és terhesnek tűnik fel, de nyugodt lelkiismeret, a folytonos és nem

posan bepakolt a vacsoránál; távozása előtt azonban még egyszer a lelkére kötötte a legfiatalabb bajtársnak, Almássy kadétnak, hogy valahogy meg ne feledkezzék az elemőzsiás kosárról, amelyben a hideg reggeli volt szorgosan elcsomagolva a tisztikar számára. Ez az elemőzsiás kosár igen nagy szerepre volt hivatva és a hadgyakorlatok alkalmával rendszeren „véletlenül“ ott termett a front mögött épp akkor, midőn a pihenőre fújtak.

Az ajtó előtt már várt a négy „manipuláns“, hogy az esetleges szolgálati utasításokat átvegyék főnökeiktől. Azután mindenki a szállására indult, hogy az aznapi fáradalmakat kipihenje és a holnapi munkához új erőt gyűjtsön.

Másnap hajnalban az 5-dik század egy jó felőrával előbb állt már a gyülekezési helyen és pedig a falubeliek egy nagy kíváncsi csoportjától körülvéve. A front előtt Péterffy százados törpe sárgáján ott büszkélkedett a hosszú Tatár főhadnagy, akinek új hivatala érzetében rendkívül dagadt a kebele. A legénység ruházata hamarosan meg lett vizsgálva, a szakaszparancsukok leadták jelentésüket, minden példás rendben volt.

„Vigyázz!“ — Vállra! — Kettős rendek jobbra át! — Század indulj!“ és a dobosok élénk pergetése közben megmozdult a tömeg, a parancsuk lakása felé tartva, hol a zászló, vagy a hogy titkon elneveztek, a a stréber lengemény gondos őrizet alatt leledzett.

A falu ifjúsága teljes számban követte a századot, rajonként hol előtte, hol oldalt mellette alkalmatlanul; az ablakokból bucsut intettek a vénnek; mindenfelől ragyogó ábrázatok és borzas fejek tekintettek le az elvonuló hadiakra. A legnagyobb csodálat persze a boját nagy méltósággal hordozó zászlóaljdobos felé fordult, akinek legfeljebb a táltosán hetykélkedő századparancsuk csinált konkurrencziát. „Aztán senki el ne csavarogjon!“ volt Tatár főhadnagy ur utolsó szava az elindulás előtt és tényleg, a nagyjelentőségű feladat tu-

lankadó szeretet könnyítette évek bizonyos megelégedéssel töltenek el, tudva azt, hogy a sors csapásaival szemben is férfias erővel és kitartással küzdöttünk meg. Polgármesterünk szeretett családjában találja örömét, mely család, ha tágabb értelemben vesszük, igen nagy; hisz ő, közel 18 éve, nemcsak a szűkebb körű családnak, hanem e városnak szentelte minden erejét és idejét; míg amazokat edesatyai szeretettel öleli keblére, addig a város ügyeit kitartó buzgalommal igyekszik vezetni. Nem feledkezett meg ezekről akkor sem, amidőn a gondviselés nehezebb csapással látogatta meg. Fogadja részünkről e helyen legjobb kívánatainkat, lelje boldogságát családjában, örömét növelje munkássága s azon meggyőződése, hogy mint ember, mint férj és barát, pályafutásában teljesen eleget tett a viszonyok kívánta kötelezettségének.“ Novák Ferencz nagyenyedi barátai és tisztelői ez uton értesültek e családi ünnepélyről. Ha ezt előbb tudták volna, bizonyára Nagy-Enyedről is igen sokan mentek volna át, hogy örömben részt vegyenek és őt üdvözöljék. A „Közérdek“ ez uton fejezi ki őszinte szerencsekívánatait.

— **Medvevadászat.** Br. Kemény Kálmán v. b. t. t., vármegyénk volt főispánja, marosvécsi földbirtokos, f. hó 13. és 14.-én medvevadászatot tartott a magyarósi és galonyai határban levő erdőségeken; a vadászat eredménye egy hatalmas maczkó lett, melyet egyetlen lövéssel Eltető József holtmarosi birtokos terített le.

— **A sport-egylet közgyűlése.** A „Nagyenyedi Sport-Egyesület“ alapszabályait a belügyminiszter megérősítette. Ez új szabályzatok alapján alakuló közgyűlést kell tartani, melynek idejét az ideiglenes választmány f. évi november hó 12-re, d. u. 5 órára tűzte ki. A közgyűlés a városház új dísztermében fog megtartatni. E gyűlésen véglegesen meg fog alakulni az a házagótló egyesület, melynek egyetlen városi mellé társadalmából sem volna szabad hiányozni. Meg vagyunk győződve, hogy a megalakulandó egyesület — városunk intelligens közönségének pártfogásával — feladatának meg fog felelni s a sport legnemesebb ágai városunkban is rövid idő alatt teljesen itthon fogják találni magukat.

— **A sport-egylet tagjainak** tudomására hozzuk az egyleti választmány azon határozatát, hogy a vívó- és tornaórák november 2-án esti 6 órakor megkezdődnek s hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton tartanak a kollégium díszes tornatermében. A vívásért az egylet tagjai havi 2 fítot fizetnek, ha legalább tizen jelentkeznek és négyhavi kurzusra kötelezik magukat. Jelentkezni lehet Bodrogi János egyleti titkárnál. Kedden és szombaton vívás lesz, csütörtökön tornázás. A választmány kéri az egyleti tagokat, hogy a vívás nemes sportjának gyakorlására ezt a kiváló alkalmat használják fel s minél tömegesebben látogassák a gyakorló-órákat. A kissé pangás-

datában, a fiuk kifogástalanul „rugták“ az utczaport, különösen akkor, mikor a szálló felé érve, megpillantották az őrnagy ur Jóska lovását, a nagy pejt vezette fel és alá a kapu előtt, közelebb jutva pedig észrevették az egyik ablakban magának a „mufti“-nak az ábrázatját. Kifogástalanul fordult hát be a négy szakasz a századparancsnok vezényszavára és az „állj!“-ra olyat dobantottak, hogy a kis épület minden ablaka megcsörrent. A zászlót vívó szakasz kivált és az őrmester kemény léptekkel haladt a kis kapu felé, hogy a nagybecsű lengeményt az őrnagy szobájából előkerítse.

A néző publikum, lélekzetét visszafojtva, várta a történetűket. A század úgy állt, mint a czövek, készen arra, hogy a zászlónak megadja a szokott tisztelgést. Tatár főhadnagy ur, ragyogó ábrázattal, lesi a pillanatot, erősen czombjára szorítja a kardot és szárba fogja a sárgáját, hogy minden a legnagyobb pontossággal történjék. Minden szem az ajtóra tapad, amely egyszerre belülről megnyílik.

„Vigyázz!“ — hangzik a teljes tudóerővel kiáltott vezényszó. „Század jobbra nézz!“ A dobog peregnék, a markok odavágódnak a puskatüszőhöz, amidőn csak az ajtóban megjelenik az elemőzsiás kosár, két tisztiszolga által nagy erőlködéssel czipeltetve.

* * *
Elképzelhető Tatár főhadnagy ur dühe a szerencsétlen incidens fölött, amelyért pláne senki mást se lehetett felelősségre vonni. Az eset híre persze hamarosan bejárt az egész zászlóaljra; midőn azonban delután a reggelenél az őrnagy nagy elismeréssel nyilatkozott a kitünő ellátásról és Tatárra pislantva, kijelentette, hogy „az elemőzsiás-kosár soha olyan tisztességben nem részesült, mint ma reggel“, akkor ő is vidám kacajjal járult hozzá az általános jókedvhez.

Am azért feltette magában, hogy hasonló kiküldetés alkalmával ezentúl óvatosabban fog eljárni.

nak indult sportélet fellendítésére kedvezőbb helyzetet kevés vidéki város nyújthat a miénkénél. Melegen ajánljuk mi is ifjúságunknak, hogy kitartó lelkesültségükkel segítsék azokat, kik az egyleti élet felvirágoztatásán fáradoznak.

— **Uj váltóúrlapok.** A pénzügyminiszter a bélyegzett kincstári váltóúrlapok módosítása tárgyában kibocsátott következő hirdetményt teszi közzé:

Az 1900-ik év közeledtével való tekintettel, a folyó 1899 ik év végével olyan bélyeges kincstári váltóúrlapok fognak forgalomba bocsáttatni, amelyekben a váltó keltezésére szolgáló helyen az evszám „1...“ számmal van jelezve.

A most forgalomban levő váltóúrlapok, amelyeken a kelt „18...“ év számszéljével van jelezve, amennyiben 1900. év január hó 1-ig felhasználhatók nem volnának, s amennyiben a kicserélés egyéb kellekei megvannak, már a folyó évi december hó 16-tól kezdve 1900. év február hó végéig „1...“ év számszéljű váltóúrlapokkal kicserélhetők.

— **Hirdetmény.** Városunk tanácsa fölhívja a más sorozó járásban illetékes, de helyben tartózkodó, az összes korosztályba tartozó állítás-köteleseket, hogy a mennyiben állítási kötelezettségüknek Nagy-Enyeden ohajtanak eleget tenni, összeírás végett november hó végéig a városi főjegyzői irodában akár szóval, akár írásban annál inkább jelentkezzenek, mivel aki a jelentkezést elmulasztaná, a védtörvény-utasítás 35. § értelmében 5—100 forintig terjedhető bírsággal büntetetik. A városi tanácstól. Nagy-Enyeden, 1899 október 17-én. Kovács Gyula, polgármester.

— **Román nemzeti ünnep 1904-ben.** A Tribuna című román lap legutóbbi számában fölhívja a románokat, hogy 1904-ben rendezzenek nagy nemzeti ünnepséget annak az emlékeztetere, hogy a románok a Dunához érve meghódították Dáciaiát. Ennek ugyanis 1904-ben lesz éppen ezernyolczszáz esztendeje. Dácia népet, mondja a Tribuna, a római nép asszimilálta és így lett belőle a román nép, mely az idők folyamán mindig megőrizte latin karakterét a megsemmisítésére törekvő népek áradata ellen. A cikk a magyarok és a millenium ellen való illetlen és igazságtalan kifakadásokkal végződik, a mit hogy el lehetett mondani, bizouysága, hogy mégis szép szabadság van itt minálunk Magyarországon.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Sertésvesz: Alvinczi j. Akmar 4 u., Alvincz 9 u., Borbánd 1 u., Karna 3 u., Sósapatak 10 u., Strázsa 4 u., Taté 1 u., Balázsfalvi j. Karácsonyfalva 1 u., Miháczfalva 13 u., Obrázsa 7 u., Oláh-Csesztve 7 u., Kis-enyedi j. Alamor 8 u., Kutfalva 6 u., Örményszékes 1 u., Magyar-igeni j. Alsó-Gáld 13 u., Gáldtő 6 u., Király-pataka 3 u., Magyar-Boros-Bocsárd 7 u., Maros-Szent-Imre 6 u., Ompoly-Prészaka 8 u., Vajasd 1 u., Maros-ujvári j. Medves 8 u., Oláh-Péterlaka 9 u., Nagy-enyedi j. Csáklya 11 u., Diód 3 u., Fel-Enyed 11 u., Fugad 2 u., Kis-Solymos 4 u., Lőrinczréve 1 u., Magyar-Bagó 11 u., Magyar-Becze 7 u., Magyar-Kapad 10 u., Magyar-Lapad 9 u., Megyerék 1 u., Miriszló 10 u., Oláh Lapad 14 u., Tompaháza 1 u., Vadverem 15 u., Vláháza 15 u.

— **A tisztviselők egészsége.** A pénzügyminiszter a tisztviselők egészsége, illetve testi épsége dolgában a következő rendeleti utasítást intézte az alája rendelt hivatalok vezetőihez: „A szolgálati szabályok 6. §-ának d) pontja az állami szolgálathoz megkiváncsolt egyik általános kellek gyanánt megállapítja, hogy állami szolgálatra csak az alkalmazható, aki igazolja, hogy oly egészségi állapotban van, amely őt a szolgálattal egybekötött köteleesség teljesítésére képessé teszi.“ E szövegezésből félreismertethetetlenül kiderül a rendelkezésnek az a czélzata, hogy itt nemcsak a szószertüti értelemben vett betegség — vagyis az egészség hiánya —, hanem minden, mely fogyatkozás is értendő, amely a köteleesség teljesítésére, tehát a hivataloskodásra szükséges teljesen alkalmas voltát leszállítja, csökkenti. Meghagyom tehát, hogy az állami szolgálatban való alkalmazásra csak olyan, egyéb minden más kellekekkel bíró egyének hozassanak bizottságilag javaslatba, illetőleg saját hatáskörben csak oly egyének neveztesse ki, akik testileg és szellemileg egészségesek és teljesen épek, azaz semmiféle testi vagy lelki hibában vagy fogyatkozásban nem szenvednek.“

— **Kiváló szerencse.** A mint értesülünk, Török és Társa bankháza ujjalag bebizonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi húzásnál sok és nagy nyereséget juttat e czég vevőire, sok és nagy nyeresémet fizettek ki a szerencsés nyerőknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ezen bankház es egy esetben, mely előttünk véletlenül ismeretes, éppen jökor érkezett a nyeresémet. A vidéken a Török és Társa czég egyik főnöke meglátogatott egy kishivatalnokot, hogy értesítse a nagy nyereségről. A mint a hivatalnok szobájába lépett a czégfőnök kíséretével, a

háziasszony éppen vasalt. Férje hollétéről megkérdezve, nagy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: „Az urak csak nem exequálni jöttek?!“ A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hozunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni a biztató szavaknak. Csak midőn a férjét hazahívták és a házaspár előtt kijelentettek, hogy egy nagy nyeresémet juttatunk reájuk, akkor lelegeztek fel újból és a nagy öröm leírhatatlan volt. Sirva, könnyezve halálkódtak és elmondták, hogy már a tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajjukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa főelárusítókhoz, Budapest, Váci-körút 4. Az első osztály sorsjegyek árai: 1/1 sorsjegy 6 forint, 1/2 sorsjegy 3 forint, 1/4 sorsjegy 1 ft 50 kr., 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a, legmelegebben ajánljuk.

— **Illyria. A költészet mint játék.** A költészet fejlődésének legjobb példáját a görög irodalom története szolgáltatja. Ott zendültek a himnuszok, ott harsogtak az ódák legfőbbeségei példányképei, ott fogantak az édesbus elégiák, ott öltöztek művészi alakot az ó-kor örökbecsű tragédiái s görög nyelven dicsőítette meg Akhilles és Olyseus sorsát a költők királya: Homeros. Még az első s talán maig a legkitűnőbb a esztetikai mű görög talajból sarjadt elő: Aristoteles poetikája. De lassanként a terjedő hazában fogyott a hazaszeretet. Az alexandriai korban Sokrates és Platon helyét Epikuros foglalja el, Aristophanesét Menandros. A költészet tudós udvari költészetté vált, mely a szellemeskedő közönséghez beszélt. Az írók az istenek és hősök történetébe új szerelmi kalandokat csempésznek, érzékiek a szerelem festésében. Az elégiákban is szerelmi kalandokat rajzolnak. Legsikerültebbek ez időtájt a csipős, csattanós epigrammák, mely műfaj e szellemes tudálemes kornak kiválóan megfelelt. Az igazi lyrai formák teljes enyészetnek indultak. Hexameteres himnuszai nehézkesek, telvük tudósokdással. Előfordulnak, mint az izlés jellemző tévedései, olyan alkalmi költemények is, melyeket az író, hogy ügyességét fitogtassa, oly körmönfont számítással írt meg, hogy a költemény sorai egymás alá vagy egymás mellé helyezve mindenféle phantastikus alakokat ábrázoltak; pásztorsipót, baltát, keresztet, madárszárnyat, tojást. Maga a kor is játék-nak, paignia-nak nevezte el ezt a műfajt. Szóval a görög irodalomban is az történt, ami minden irodalomban szokott, hogy az irodalom kiterjedésével becséből veszít. Ez alexandriai korbeli irodalmat tárgyalja igen szépen és élénken a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 41. füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerzője Marczali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára diszes felbörkötésben 8 ft; füzetekenként is kapható 30 krajczárjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Mindenféle.

Levél Johannesburgból.

Müller István bajai jó magyar fiu 17 esztendővel ezelőtt megszökött a sorozás előtt s hosszas kalandozás után elvetődött Transzvába. A johannesburgi aranybányákban munkát kapott s hogy a szerencse kedvezett neki, fészket rakott a burok földjén. A felesége bur leány, a mi nagy szó, meggondolván, hogy a burok mennyire kényesek nemzetiségükre. Hazájával azonban nem szakította meg az összeköttetést s időről időre levéllel keresi föl Dunaföldvárott lakó atyjafiat. A napokban szintén érkezett tőle levél, melyben a messze idegenbe szakadt magyar fiu igen érdekes dolgokat ír Johannesburgról s arról a helyzetről, mely a háború következtében beállott. A zajos, rendkívül népes város egészen elcsendesedett. A klubok mind be vannak zárva. Be van zárva a gyógyszerész boltja is, a melybe estendőn el-eljártak egy kis itókóra Johannesburg férfiai. És nemcsak hogy be van zárva, de úgy körültorlaszolta gazdája, mintha ostromtól tartana. A Robinson-tárnak hatalmas kéményei füstölögnek még, de oly mélabusan, hogy az ember azt hinné, merő véletlenség az egész. A bányatelepek mind néptelenek, hogy az angol manager-ek sietve odahagyták a forrongások hírére. A múlt hónap aranytermése fényes volt, fölment 48 millióra, ebben a hónapban azonban fél akkora se lesz s amint a hadüzenet meglesz, a francziákon kívül senki se marad a bányákban. A kafferek is eltűnőznek mind szép csendesen, suttymban. A kik megmaradnak, azok

is mind az erősségekben biznak csak, amely biztató reménye a buroknak is. Mert bizonyos, ha mindjárt az utolsó házig is hatalmába kerülne az angoloknak Johannesburg, az erőd ágyúi néhány óra alatt ugy el-söpörnek őket a föld színéről, mintha soha nem is lettek volna. Francia ember terve szerint épült az erősség nem azzal a czéllal, hogy megvédelmezze a várost, de hogy feltartóztassa az ellenséget s megoltalmazza előle a bányaműveket. Mert ezekre faj az utlandereknek a foga. Egyébként a megelés már most is bajos Johannesburgban. Ha az állapotok nem javulnak, ma-holnap egy font sterlingbe (12 ft) kerül majd a beefsteak s az Ausztráliából behozott hus, a mely a legényeknek volt eddig tápláléka, szintén óriási módon megráglul. Azok a fűszerek, a kik be nem csukták még boltjukat, méregdrágán árulják konzerveiket. Pedig tudja mindenki, hogy boltíves pinczeikben garmadaszámra hever a kincs: az élelmiszer. De ők várják, a mig még kedvezőbbekre fordulnak majd az árak. Az üres gyomrok azonban beleszólnak majd a játékba. És valószínű, hogy a bur kormány se nézi a lélekkufárok kapzsi igyekvését szólanul. Ha egyébként nem megy, lefoglaltatja majd az élelmi készletet csak úgy, mint a hogy lefoglaltatta az aranykészletet. Egy bizonyos azonban. Az, hogy a burok telje vannak lelkesedéssel. De az ő lelkesedésüknek nincsen hangja, abban nyilatkozik az, hogy odahagyják tűzhelyüket, szőlőföldjüket s mennek néma elkeseredéssel az ellenségnek Müller István Joubert tábornok seregéhez csatlakozik s ki tudja, talán része is volt már egynevelű kisebb diadalban.

Szell Kálmán parabolája.

Persze, hogy a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén is szóba került megint az évszázados panasz, hogy: sok az adó. Volt, aki a kereseti adót sokalta, volt, aki a földadó ellen fakadt ki, s Szell Kálmán, a miniszterelnök is elmondta a maga nézetét a dologról. Rögtönzött kis tárca-czikke körülbelül ekként hangzott:

— Szó sincs róla, t. bizottság, az adó minden körülmények között sok, nekem is sok... De, kérem, a panaszokat nem kell ám mindig szó szerint venni.

Én két iskolát végeztem az életben, ott praxisból megtanultam az adózó polgár természetrajzát. 1875-ben tudvalevőleg pénzügyminiszter voltam. Hogy akkoriban sokan jöttek hozzám, azt elképzelhetik... De a sok ügyes-bajos között, aki a kilincsemet megnyomta, nem akadt egy árva lélek, akivel égbekiáltó injuria ne történt volna. Mindegyik roskadozott a földadó terhe alatt, a kataszteri íve mindegyiknek rossz volt, az adót mindegyik duplán fizette. Hogyne, a mikor személyes ellensége intézte el a reklamációját, a panaszait?...

Később aztán ott hagytam a politikát és egy nagy jelzalogintézet élére kerültem. Akkor is tömérdek látogatásban volt részem; seregestül jöttek hozzám a megszorult magyarok, akik kisebb-nagyobb kölcsönért folyamodtak. Olyanok is jöttek, akiket még miniszterségem idejéből ismertem... De a beszédjük most csodálatosan megváltozott.

Sok a földadója? Oh, kérem, ez csak tréfa. A kataszteri ívre ne méltóztassék sokat adni, mert az a kis birtok éppen kétszer annyit jövedelmez. Ugy csináltak azt a katasztert, hogy nagyon terhes ne legyen...

Ezt a beszédét persze épp úgy nem hittem el, mint az előbbit... Mert az igazság, t. bizottság, itt is a középben volt.

A bizottságban ülő gazdák ezt a fejtegetést nem fogadták egyhangú lelkesedéssel, de a bizottság újságíró tagjai mind megegyeztek abban, hogy Szell Kálmán mint tárczaíró is szépen megkereshetné a kenyerét, ha rákerülne a sor. Ha pedig nálunk „conférencier“-k volnának, mint Párisban, hát Szell Kálmán azok soraiban sem állana éppen utolsó helyen.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulard-selyem 65 krtól

3 ft 35 krig méterenkint, — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabérelés vámentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyárral** (es. és kir. udvari szállító) **ZÜRICHBEN.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. (2).

1484—1899.

k. b.

Hirdetmény.

A keresk. m. kir. miniszter ó nagyméltósága 63707—99. sz. a. kelt rendeletével a tordanagyszében-brassói állami közút 71—77. km szakasza áthelyezéséhez Alvincz község határában elfoglalandó földterületek kisajátítása iránti eljárást engedélyezvén: a kisajátítási eljárást d. e. 9 órai megkezdési idővel és Alvincz község házána-
l való összejövetei helylyel f. évi **november hó 15-ikére** tűzőm ki.

Miről érdekeltek azzal a megjegyzéssel értesítetnek, hogy a vonatkozó kisajátítási terv és összeírás a törvényszerű 15 napi közszemlére Alvincz község házána-
l vannak kitéve, ahol azok a tárgyalás napjaig a hivatalos órákban betekint-
hetők.

A kisajátítási terv megállapítása felett az eljárás során akkor is érdemleges határozat lesz hozva, ha az eljárásra az érdekeltek részéről senki sem jelenik meg

Alsófehér vármegye közigazgatási bizottságától.
Nagy-Enyeden, 1899. október 22-én.

Zeyk Dániel,

főispán, a közig. bizotts. elnöke

ELADÓ

a Várszeg-utca 99. sz. alatti ház a hozzátartozó kerttel, egy szántóföld közel a városhoz és egy szőlő.

Bővebb felvilágosítást ad **Fejervár Károlyné** tulajdonos, Várszeg-utca 99. szám alatt.

1—3 1966

17549—1899.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye alispáni hivatalánál Nagy-Enyeden az egyik **vármegyei huszár állás**, mely 290 (kétszázkilenczven) ft évi fizetés, 40 (negyven) ft lakbér és 60 (hatvan) ft ruhaátalánnyal javadalmaztatik, üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázat hirdettetik s felhivatnak pályázni kívánók, mikép katonai szolgálataikat ki-tüntetős s lehető más bizonyítványokkal ellátott folyamodványukat folyó évi **november 30-ig** hozzám küldjék be.

Alsófehér vármegye alispánja.

Nagy-Enyeden, 1899. október hó 20-án.

Csató János,

kir. tanácsos, alispán.

1967 1—2

807. szám.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járás-bíróság V. 528, 4415/2/1899 számú kiküldő végzése által balázsfalvi Pátia takarékpénztár végrehajtató javára henningsfalvi Cozi György, Cozi Árvám és Niculae ellen 147 ft tőke, ennek 1898. évi április hó 2. napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 496 frtra becsült ígás ökrök, tehének, disznók és juhokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az V. 528/3. 1899. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Henningsfalva községében az ottani előljáró lakóháza előtt leendő eszközlésére 1899. **november hó 9-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legübbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött

nél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyula-Fehérvárt, 1899 ik év október hó 18. napján.

Hajós István,
kir. bir. végrehajtó.

1968 1-1

Mária-czelli gyomorcsseppek

Figyelni a védjegyre.

W. Nagy nagyszerűen hatnak, gyomorbajoknál nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünete: étvágytalanság, gyomorgyengeség, hűzős lehelet, felfújtság, savanyu felbőfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorrhoidáknál.

Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomorcsseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, amit száz, meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr, nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király-utca 12. sz.

Védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni! Csak oly csépeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.
1904 5-24.

ERŐS GYULA,
Erdély legnagyobb óra- és ékszer-áruháza
NAGY-SZEBEN,
disznódi-utca 3. szám.
Mindennemű

ÓRAK, ÉKSZEREK, ARANY- és EZÜST-ÁRUSZEREK,
ezüst evőeszközök, asztalfeltétek, templomi kellékek és látszereszi cikkek stb. stb.

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA.

Régi pénzek, arany- és ezüst-töredékek régiségek (antik) fizetesképpen vagy cserében bevételnek.

Uj órákért és javításokért 2 évi lelkiismeretes jótállást vállalok.
Vidéki megrendelések azonnal utánvét mellett eszközöltetnek.

A legújabb kor e szakmába vágó legszebb tárgyaiból összeállított nagy **kiállításom** szíves megtekintését kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
Erős Gyula,
Nagy-Szeben, disznódi-utca 3. szám.

1965 2-10

Könyvnyomda. **Könyvkötészet.**

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni ugy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

A főtéren levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzó, **rajzeszközök**, festékek, ecsetek, rajztáblák, rajztömbök, torlógummik, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kicsinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtatnak s pontosan teljesítetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtatnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár. **Írószer-kereskedés.**